HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

22 mai 2012*

„Libera circulație a persoanelor — Directiva 2004/38/CE — Articolul 28 alineatul (3) litera (a) — Decizie de expulzare — Condamnare penală — Motive imperative de siguranță publică”

În cauza C-348/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (Germania), prin decizia din 20 august 2009, primită de Curte la 31 august 2009, în procedura

P. I.

împotriva

Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues (raportor), K. Lenaerts, J.-C. Bonichot și U. Lõhmus, președinți de cameră, domnii A. Rosas, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, T. von Danwitz și A. Arabadjiev și doamna C. Toader, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul K. Malacek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 10 ianuarie 2012,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul I., de G. L. Pagliaro și de A. Caramazza, Rechtsanwälte;

— pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Möller, în calitate de agenți;

— pentru guvernul belgian, de L. Van den Broeck, în calitate de agent;

— pentru guvernul danez, de C. Vang, în calitate de agent;

— pentru guvernul estonian, de M. Linntam, în calitate de agent;

— pentru guvernul irlandez, de D. O’Hagan și de J. Kenny, în calitate de agenți, asistați de D. Conlan Smyth, barrister;

* Limba de procedură: germana.

— pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de S. Varone, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul olandez, de C. Wissels și de M. Noort, în calitate de agenți;

— pentru guvernul polonez, de M. Szpunar, în calitate de agent;

— pentru Comisia Europeană, de D. Maidani și de S. Grünheid, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 6 martie 2012,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 28 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul I., cetățean italian, pe de o parte, și Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid (Germania), pe de altă parte, cu privire la decizia acesteia din urmă prin care s-a constatat pierderea de către domnul I. a dreptului de intrare și de ședere pe teritoriul german și prin care s-a dispus ca acesta să părăsească teritoriul menționat, sub sancțiunea expulzării în Italia.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2004/38

3 Potrivit considerentelor (23) și (24) ale Directivei 2004/38:

„(23) Expulzarea cetățenilor Uniunii și a membrilor familiilor lor din motive de ordine publică sau de siguranță publică este o măsură care poate afecta grav persoanele care, folosindu-se de drepturile și libertățile conferite prin [T]ratat[ul] [CE], s-au integrat în mod real în statul membru gazdă. Domeniul de aplicare al unor asemenea măsuri trebuie prin urmare să fie restrâns, în conformitate cu principiul proporționalității, pentru a se ține seama de gradul de integrare al persoanelor în cauză, de durata șederii acestora în statul membru gazdă, de vârsta, de starea lor de sănătate, de situația lor familială și economică, precum și de legăturile lor cu țara de origine.

(24) În consecință, cu cât este mai mare gradul de integrare al cetățenilor Uniunii și al membrilor familiilor lor în statul membru gazdă, cu atât ar trebui să fie mai mare gradul lor de protecție împotriva expulzării. O măsură de expulzare îndreptată împotriva unor cetățeni ai Uniunii care au locuit mulți ani pe teritoriul statului membru gazdă și, în special, dacă s-au născut și și-au avut reședința acolo întreaga lor viață ar trebui să se ia numai în împrejurări excepționale, pentru motive imperative ce țin de siguranța publică. De asemenea, astfel de împrejurări

excepționale ar trebui avute în vedere și în cazul unei măsuri de expulzare luate împotriva unor minori, pentru a se proteja legăturile acestora cu familia, în conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului, încheiată la 20 noiembrie 1989.”

4 Articolul 27 alineatele (1) și (2) din directiva menționată prevede:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentului capitol, statele membre pot restrânge libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii și a membrilor lor de familie, indiferent de cetățenie, pentru motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică. Aceste motive nu pot fi invocate în scopuri economice.

(2) Măsurile luate din motive de ordine publică sau siguranță publică respectă principiul proporționalității și se întemeiază exclusiv pe conduita persoanei în cauză. Condamnările penale anterioare nu pot justifica în sine luarea unor asemenea măsuri.

Conduita persoanei în cauză trebuie să constituie o amenințare reală, prezentă și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății. Nu pot fi acceptate motivări care nu sunt direct legate de caz sau care sunt legate de considerații de prevenție generală.”

5 Articolul 28 din aceeași directivă are următorul cuprins:

„(1) Înainte de a lua o decizie de expulzare de pe teritoriul său din motive de ordine publică sau siguranță publică, statul membru gazdă ia în considerare diverși factori precum durata șederii individului respectiv pe teritoriul său, vârsta acestuia, starea lui de sănătate, situația sa familială și economică, integrarea sa socială și culturală în statul membru gazdă și legăturile sale cu țara de origine.

(2) Statul membru gazdă nu poate lua o decizie de expulzare împotriva unui cetățean al Uniunii sau a membrilor familiei sale, indiferent de cetățenie, care au dobândit dreptul de ședere permanentă pe teritoriul său, cu excepția cazurilor în care există motive imperative [a se citi «motive grave»] de ordine publică sau siguranță publică.

(3) Nu se poate lua o decizie de expulzare împotriva cetățenilor Uniunii, indiferent de cetățenia acestora, cu excepția cazului în care decizia se bazează pe motive imperative de siguranță publică definite de statele membre, dacă aceștia:

(a) și-au avut reședința în statul membru gazdă în cei zece ani anteriori sau

(b) sunt minori, cu excepția cazului în care expulzarea este în interesul copilului, în conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului, încheiată la 20 noiembrie 1989.”

6 Articolul 33 din Directiva 2004/38 prevede:

„(1) Expulzarea poate fi dispusă de statul membru gazdă ca pedeapsă sau măsură accesorie a unei pedepse privative de libertate numai cu respectarea cerințelor prevăzute la articolele 27, 28 și 29.

(2) În cazul în care decizia de expulzare menționată la alineatul (1) este pusă în executare după mai mult de doi ani de la emiterea sa, statul membru verifică dacă persoana respectivă continuă să constituie un pericol real și actual la adresa ordinii publice sau a siguranței publice și stabilește dacă de la data emiterii deciziei de expulzare s-a produs vreo schimbare efectivă a împrejurărilor.”

Directiva 2011/93/UE

7 Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului (JO L 335, p. 1) are ca obiect instituirea

unor norme minime privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în ceea ce privește abuzul sexual asupra copiilor și exploatarea sexuală a copiilor, pornografia infantilă și ademenirea copiilor în scopuri sexuale. Directiva introduce de asemenea dispoziții care să asigure o mai bună prevenire a săvârșirii infracțiunilor respective și o mai bună protecție a victimelor acestora.

Reglementarea națională

8 Legea privind libera circulație a cetățenilor Uniunii (Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern) din 30 iulie 2004 (BGBl. 2004 I, p. 1950), în versiunea rezultată din Legea de modificare a Legii privind poliția federală și a altor legi (Gesetz zur Änderung des Bundespolizeigesetzes und anderer Gesetze) din 26 februarie 2008 (BGBl. 2008 I, p. 215), prevede la articolul 6:

„(1) Sub rezerva articolului 5 alineatul 5, nu se poate constata pierderea dreptului prevăzut la articolul 2 alineatul 1, nu se poate confisca certificatul privind dreptul de ședere de drept comunitar sau de ședere permanentă și nu se poate revoca permisul de ședere sau permisul de ședere permanentă decât pentru motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică (articolul 39 alineatul (3) și articolul 46 alineatul (1) din tratat [...]). Pentru motivele indicate mai sus poate fi de asemenea refuzată intrarea pe teritoriu. Nu se poate constata existența unui motiv de sănătate publică decât în cazul în care boala survine în cursul primelor trei luni de la momentul intrării.

(2) O condamnare penală nu este suficientă, prin ea însăși, pentru a justifica deciziile sau măsurile menționate la alineatul 1. Numai condamnările penale care nu au fost încă radiate din registrul central pot fi luate în considerare și numai în măsura în care împrejurările care stau la baza lor sunt expresia unui comportament personal ce reprezintă o amenințare reală pentru ordinea publică. Trebuie să fie vorba despre o amenințare efectivă și suficient de gravă care vizează un interes fundamental al societății.

(3) În vederea pronunțării unei decizii potrivit alineatului 1, trebuie să se țină seama în special de durata șederii persoanei în cauză în Germania, de vârsta sa, de starea sa de sănătate, de situația sa familială și economică, de integrarea sa socială și culturală în Germania, precum și de intensitatea legăturilor sale cu țara sa de origine.

(4) O constatare potrivit alineatului 1 se poate face, după dobândirea unui drept de ședere permanentă, numai pentru motive grave.

(5) În ceea ce privește cetățenii Uniunii și membrii lor de familie care s-au stabilit pe teritoriul federal în cei zece ani anteriori și în ceea ce îi privește pe minori, constatarea la care se referă dispozițiile alineatului 1 nu poate avea la bază decât motive imperative de siguranță publică. Această regulă nu se aplică minorilor atunci când pierderea dreptului de ședere este necesară în interesul copilului. Nu există motive imperative de siguranță publică decât dacă persoana în cauză a fost condamnată, printr-o hotărâre care a dobândit autoritate de lucru judecat, pentru una sau mai multe infracțiuni comise cu intenție, la o pedeapsă privativă de libertate sau la o pedeapsă pentru delincvență juvenilă de cel puțin cinci ani sau dacă prin ultima condamnare definitivă s-a dispus măsura de siguranță a internării, atunci când este amenințată securitatea Republicii Federale Germania sau dacă persoana în cauză reprezintă o amenințare teroristă.

[...]”

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

9 Domnul I. s-a născut în Italia, la 3 septembrie 1965, și trăiește în Germania din anul 1987. Primul său permis de ședere a fost eliberat în luna aprilie 1987 și ulterior a fost prelungit în mai multe rânduri. Domnul I. este celibatar și nu are copii. El nu a finalizat nicio formare școlară sau profesională și a

lucrat numai temporar în Germania. Domnul I. are cinci frați și surori, dintre care unii trăiesc în Germania, iar ceilalți în Italia. De la arestarea sa, în luna ianuarie 2006, mama domnului I. trăiește o parte din timp în Germania, o parte în Italia.

10 Prin hotărârea din 16 mai 2006, care a dobândit autoritate de lucru judecat la 28 octombrie 2006, Landgericht Köln (Tribunalul Regional Köln) l-a condamnat pe domnul I. la o pedeapsă privativă de libertate de șapte ani și șase luni pentru abuz sexual asupra unei minore, agresiune sexuală și viol. Faptele care au stat la baza acestei condamnări s-au produs în cursul anilor 1990-2001. Din 1992, domnul I. își forța aproape săptămânal victima să întrețină raporturi sexuale cu el sau să practice alte acte sexuale, prin recurgerea la forță și prin amenințarea că îi va omorî mama sau fratele. Aceste infracțiuni au fost comise asupra fiicei partenerei sale din acea perioadă, care avea opt ani la momentul la care au început faptele. Domnul I. se află în detenție de la 10 ianuarie 2006 și își va fi executat pedeapsa cu închisoarea la 9 iulie 2013.

11 Prin decizia din 6 mai 2008, Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid, pârâta din acțiunea principală, a constatat pierderea de către domnul I. a dreptului de intrare și de ședere pe teritoriul german și a dispus executarea imediată a acestei măsuri, punându-i în vedere să părăsească teritoriul menționat, sub sancțiunea de a fi expulzat în Italia.

12 Pârâta din acțiunea principală susține că domnul I. a dat dovadă de o energie infracțională considerabilă la săvârșirea faptelor sale și a provocat o „suferință nesfârșită” victimei sale, abuzând de ea ani de-a rândul. Nu se poate exclude ca, în împrejurări similare, acesta să recidiveze prin săvârșirea unor acte de aceeași natură sau asemănătoare cu cele pe care le-a comis înaintea arestării sale, având în vedere în special perioada îndelungată în care a fost săvârșită infracțiunea, precum și faptul că autorul acesteia nu a manifestat niciodată un sentiment de vinovăție. Interesele demne de protecție ale domnului I. ar fi fost totuși luate în considerare, iar acesta nu ar fi fost deosebit de integrat din punct de vedere economic sau social în societatea germană.

13 La 12 iunie 2008, domnul I. a introdus o acțiune împotriva deciziei de expulzare din 6 mai 2008 și a solicitat suspendarea executării sale. Prin hotărârea din 14 iulie 2008, Verwaltungsgericht Düsseldorf (Tribunalul Administrativ Düsseldorf) a respins această acțiune, apreciind în special că faptele care au justificat condamnarea dezvăluie un comportament personal care face să planeze o amenințare prezentă, reală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății, și anume protecția fetelor și a femeilor împotriva agresiunilor sexuale și a violurilor. Domnul I. ar fi dat dovadă de o energie infracțională considerabilă, având în vedere în special perioada în care au fost săvârșite actele, vârsta victimei și măsurile puse în aplicare pentru a evita ca acestea să fie descoperite, amenințându-și în permanență victima și orchestrând izolarea sa.

14 Împotriva acestei hotărâri, domnul I. a declarat apel la Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen, care, după ce a constatat efectul suspensiv al acțiunii, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Noțiunea «motive imperative de siguranță publică», utilizată la articolul 28 alineatul (3) din Directiva [2004/38], se referă exclusiv la amenințările la adresa siguranței interne și externe a statului, în sensul existenței statului alături de instituțiile sale și de serviciile sale publice esențiale, al supraviețuirii populației, precum și al relațiilor externe și al conviețuirii pașnice a popoarelor?”

Cu privire la întrebarea preliminară

15 La punctul 56 din Hotărârea din 23 noiembrie 2010, Tsakouridis (C-145/09, Rep., p. I-11979), Curtea a statuat că articolul 28 alineatul (3) din Directiva 2004/38 trebuie interpretat în sensul că lupta împotriva criminalității legate de traficul de stupefiante în grup organizat este de natură să intre în sfera noțiunii „motive imperative de siguranță publică” care pot justifica o măsură de expulzare a unui cetățean al Uniunii care a avut reședința în statul membru gazdă în cei zece ani anteriori.

16 În răspunsul la o întrebare scrisă adresată de Curte ca urmare a pronunțării Hotărârii Tsakouridis, citată anterior, instanța de trimitere a arătat că în cauza principală subzistau îndoieli cu privire la aspectul dacă și, eventual, în ce condiții combaterea altor tipuri de criminalitate decât cea legată de traficul de stupefiante în grup organizat poate constitui de asemenea un „motiv imperativ de siguranță publică” în sensul articolului 28 alineatul (3), citat anterior.

17 Instanța menționată ridică în special problema dacă este posibilă expulzarea din statul membru gazdă a cetățenilor Uniunii care, fără a face parte dintr-un grup sau dintr-o altă structură infracțională, au comis infracțiuni extrem de grave care aduc atingere unor interese individuale protejate din punct de vedere juridic, precum autonomia sexuală, viața, libertatea sau integritatea fizică, în cazul în care există un risc ridicat ca aceștia să recidiveze prin comiterea altor infracțiuni similare ca natură.

18 În ceea ce privește siguranța publică, Curtea a statuat deja că aceasta acoperă atât siguranța internă, cât și siguranța externă a unui stat membru (Hotărârea Tsakouridis, citată anterior, punctul 43 și jurisprudența citată).

19 Potrivit Curții, din modul de redactare și din structura articolului 28 alineatul (3) din Directiva 2004/38 rezultă că, prin aceea că a condiționat orice măsură de expulzare în ipotezele prevăzute la această dispoziție de existența unor „motive imperative” de siguranță publică, noțiune care este considerabil mai strictă decât cea de „motive grave” în sensul alineatului (2) al acestui articol, legiuitorul Uniunii a intenționat în mod evident să limiteze măsurile întemeiate pe alineatul (3) la „împrejurări excepționale”, după cum se afirmă în considerentul (24) al directivei menționate (Hotărârea Tsakouridis, punctul 40).

20 Noțiunea „motive imperative de siguranță publică” presupune nu numai existența unei atingeri aduse siguranței publice, ci și ca o asemenea atingere să prezinte un nivel de gravitate deosebit de ridicat, exprimat prin sintagma „motive imperative” (Hotărârea Tsakouridis, citată anterior, punctul 41).

21 Trebuie de asemenea amintit că dreptul Uniunii nu impune statelor membre o scară uniformă de valori în ceea ce privește evaluarea comportamentelor care pot fi considerate contrare siguranței publice (a se vedea prin analogie Hotărârea din 20 noiembrie 2001, Jany și alții, C-268/99, Rec., p. I-8615, punctul 60).

22 Potrivit articolului 28 alineatul (3) din Directiva 2004/38, motivele imperative de siguranță publică sunt „definite de statele membre”.

23 Deși, în general, statele membre sunt libere să stabilească, în conformitate cu nevoile lor naționale, care pot varia de la un stat membru la altul și de la o perioadă la alta, cerințele de ordine publică și de siguranță publică, în special ca justificare a unei derogări de la principiul fundamental al liberei circulații a persoanelor, aceste cerințe trebuie interpretate totuși în mod strict, astfel încât sfera lor să nu poată fi stabilită unilateral de fiecare stat membru fără exercitarea unui control din partea instituțiilor Uniunii Europene (a se vedea printre altele Hotărârea din 10 iulie 2008, Jipa, C-33/07, Rep., p. I-5157, punctul 23, și Hotărârile din 17 noiembrie 2011, Gaydarov, C-430/10, Rep., p. I-11637, punctul 32, și Aladzhov, C-434/10, Rep., p. I-11659, punctul 34).

24 Pentru a stabili dacă infracțiuni precum cele comise de domnul I. pot intra în sfera noțiunii „motive imperative de siguranță publică”, trebuie să se ia în considerare următoarele elemente.

25 Conform articolului 83 alineatul (1) TFUE, exploatarea sexuală a copiilor face parte din domeniile criminalității de o gravitate deosebită de dimensiune transfrontalieră în care este prevăzută intervenția legiuitorului Uniunii.

26 Exprimând acest obiectiv, considerentul (1) al Directivei 2011/93 subliniază că abuzul sexual asupra copiilor și exploatarea sexuală a copiilor reprezintă încălcări grave ale drepturilor fundamentale, în special ale drepturilor copiilor la protecția și la îngrijirea necesară pentru bunăstarea lor, astfel cum se stipulează în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

27 Gravitatea acestui tip de infracțiuni reiese și din articolul 3 din Directiva 2011/93, care prevede la alineatul (4) că practicarea unor activități sexuale cu un copil care nu a împlinit vârsta consimțământului sexual trebuie să fie pasibilă de aplicarea unei pedepse cu închisoarea cu maximul de cel puțin cinci ani, în timp ce, în temeiul alineatului (5) litera (i) al aceluiași articol, practicarea unor astfel de activități prin abuzarea de o poziție recunoscută de încredere, autoritate sau influență asupra copilului trebuie să fie pasibilă de aplicarea unei pedepse cu închisoarea cu maximul de cel puțin opt ani. Potrivit aceluiași alineat (5) litera (iii), atunci când se recurge la constrângere, forță sau amenințări, trebuie aplicată o pedeapsă cu maximul de cel puțin zece ani. Conform articolului 9 literele (b) și (g) din aceeași directivă, faptul că infracțiunea a fost săvârșită de către un membru al familiei copilului, de către o persoană care coabitează cu copilul sau de către o persoană care a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra copilului și că infracțiunea a fost săvârșită prin recurgerea la violențe grave sau a cauzat vătămarea gravă a copilului trebuie considerate circumstanțe agravante.

28 Din aceste elemente reiese că statelor membre le este permis să considere că infracțiuni precum cele care figurează la articolul 83 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE constituie o atingere deosebit de gravă adusă unui interes fundamental al societății, de natură să reprezinte o amenințare directă pentru liniștea și siguranța fizică a populației și, prin urmare, să intre sub incidența noțiunii „motive imperative de siguranță publică” care pot justifica o măsură de expulzare în temeiul articolului 28 alineatul (3) din Directiva 2004/38, cu condiția ca modul în care au fost comise astfel de infracțiuni să prezinte caracteristici deosebit de grave, revenind instanței de trimitere sarcina de a face această verificare, pe baza unei analize individuale a speței cu care este sesizată.

29 Eventuala constatare de către instanța de trimitere, potrivit valorilor proprii ordinii juridice a statului membru din care face parte, că infracțiuni precum cele comise de domnul I. constituie o amenințare directă pentru liniștea și siguranța fizică a populației nu trebuie să conducă în mod necesar la expulzarea persoanei în cauză.

30 Astfel, în temeiul articolului 27 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2004/38, luarea oricărei măsuri de expulzare este condiționată de îndeplinirea cerinței potrivit căreia conduita persoanei în cauză trebuie să constituie o amenințare reală și prezentă la adresa unui interes fundamental al societății sau al statului membru gazdă, constatare care implică, în general, existența unei tendințe a individului în cauză de a-și menține în viitor acest comportament.

31 Trebuie adăugat că, atunci când o măsură de expulzare de pe teritoriu este adoptată ca pedeapsă sau ca măsură accesorie a unei pedepse privative de libertate, dar este pusă în executare la mai mult de doi ani de la adoptarea sa, articolul 33 alineatul (2) din Directiva 2004/38 impune statelor membre să verifice dacă persoana respectivă continuă să constituie un pericol real și actual la adresa ordinii publice sau a siguranței publice și să stabilească dacă de la data emiterii deciziei de expulzare s-a produs vreo schimbare efectivă a împrejurărilor.

32 În sfârșit, astfel cum rezultă chiar din modul de redactare a articolului 28 alineatul (1) din Directiva 2004/38, înainte de a lua o decizie de expulzare de pe teritoriul său din motive de ordine publică sau de siguranță publică, statul membru gazdă trebuie să ia în considerare diverși factori precum durata ședерii individului respectiv pe teritoriul său, vârsta acestuia, starea lui de sănătate, situația sa familială și economică, integrarea sa socială și culturală în acest stat și legăturile sale cu țara de origine.

33 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 28 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2004/38 trebuie interpretat în sensul că statelor membre le este permis să considere că infracțiuni precum cele care figurează la articolul 83 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE constituie o atingere deosebit de gravă adusă unui interes fundamental al societății, de natură să reprezinte o amenințare directă pentru liniștea și siguranța fizică a populației și, prin urmare, să intre sub incidența noțiunii „motive imperative de siguranță publică” care pot justifica o măsură de

expulzare în temeiul respectivului articol 28 alineatul (3), cu condiția ca modul în care au fost comise astfel de infracțiuni să prezinte caracteristici deosebit de grave, revenind instanței de trimitere sarcina de a face această verificare, pe baza unei analize individuale a speței cu care este sesizată.

34 Luarea oricărei măsuri de expulzare este condiționată de îndeplinirea cerinței potrivit căreia comportamentul persoanei în cauză constituie o amenințare reală și prezentă la adresa unui interes fundamental al societății sau al statului membru gazdă, constatare care implică, în general, existența unei tendințe a individului în cauză de a-și menține în viitor acest comportament. Înainte de a lua o decizie de expulzare, statul membru gazdă trebuie să ia în considerare diverși factori precum durata ședерii individului respectiv pe teritoriul său, vârsta acestuia, starea lui de sănătate, situația sa familială și economică, integrarea sa socială și culturală în acest stat și legăturile sale cu țara de origine.

Cu privire la cheltuielile de judecată

35 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 28 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE trebuie interpretat în sensul că statelor membre le este permis să considere că infracțiuni precum cele care figurează la articolul 83 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE constituie o atingere deosebit de gravă adusă unui interes fundamental al societății, de natură să reprezinte o amenințare directă pentru liniștea și siguranța fizică a populației și, prin urmare, să intre sub incidența noțiunii „motive imperative de siguranță publică” care pot justifica o măsură de expulzare în temeiul respectivului articol 28 alineatul (3), cu condiția ca modul în care au fost comise astfel de infracțiuni să prezinte caracteristici deosebit de grave, revenind instanței de trimitere sarcina de a face această verificare, pe baza unei analize individuale a speței cu care este sesizată.

Luarea oricărei măsuri de expulzare este condiționată de îndeplinirea cerinței potrivit căreia comportamentul persoanei în cauză constituie o amenințare reală și prezentă la adresa unui interes fundamental al societății sau al statului membru gazdă, constatare care implică, în general, existența unei tendințe a individului în cauză de a-și menține în viitor acest comportament. Înainte de a lua o decizie de expulzare, statul membru gazdă trebuie să ia în considerare diverși factori precum durata ședерii individului respectiv pe teritoriul său, vârsta acestuia, starea lui de sănătate, situația sa familială și economică, integrarea sa socială și culturală în acest stat și legăturile sale cu țara de origine.

Semnături